

מ. בגין / נעשה, נעלה ונוכל

— א —

ביום הששי שעבר קראתי את מה שקרוי מאמר, בחתימתו של המנהיג המפא"י, בתוך "דבר", אמנם, זה שלשים שנה בקירוב רגיל אני ל"מ"ז מפני את האיומים ואת המחל"לים שבדבריו הפקר, ההל מוולדימיר "ההשליך" וגומר, בהזמנתו תנין הנשען "על חללי צה"ל", אבל מסופק גי, אם, בכל שנות הדור, כיסה קרי תוך כוח של גידופים ותירופים עמוז מעמודי של עתון עברי, מהי סיבת ההתפרצות הזאת של אדם, שיצא ממערכת, מסוימת וידו כאלו על הע ליונה? מה לו כי ישותלל דווקא בשעת רצון לזי כידוע, אחד ההיב"דלים בין האדם לבין ברבר הוא כוהה, שהראשון רוחו עם נצחונו, טובה עליו, ואילו האחרון, לאחר נצחונו "שוף", הורס, דורס, קראת, עיני תי: ברמה לי, שהבינוני.

במשפט מפורסם, שהתנהל לאח"כ רונה באנגליה, הועלתה, בצורה מן רית, הבקיה של "שיכחה היסטורית", הסניגור המוכשר טען, כי מרשו הי ואשם אינו מסוגל לעמוד לדין; משום שמתקן מוכרונג, מחמת הוועוע הנב"ש, כל המאורעות שקדמו למעשה בו הואשם, טענת הסניגור לא נתקבי לה; אבל האפשרות של איפול זכי רוני כזה אשרת לא רק על ידי המומחים, עדי הסניגוריה, אלא גם על ידי הרופאים, קראוי הקטגוריה, נראה, כי, מלבד שיכחה היסט"רית, קיימת גם מעין "זכירה היסט"רית".

במשך חדשים רבים, ימים כלילות היה ראש מפא"י אחו שני רגשות ודואים: פחד ושנאה. מאז הבחירות לכנסת הראשונה, לפני עשר שנים, הוא סבר, כי לא תעלה עוד על סדר יומה של האומה השאלה של החלי פת ממשלה בישראל, אמנם, בבחי"נות לכנסת השניה צעקו הציונים הכלליים: "מספיק ודי" עם שלטון מפא"י, אבל, ראשית: היה או המגי"הג המפא"י, משוכנע ובטוח, כי, הרי ובעולם החודשים, הוא יקבל דור קא רוב מוחלט; ושנית, הוא הכיר את הציונים הכלליים... בבחירות לכנסת השלישית, לא הידשו עוד הציונים גים הכלליים, בגלל, סיבות מובנות, את קריאתם המתגרה; שום סכנה לא אימה על המשך שלטונה של מפא"י, אמנם, אחרות העבודה, שאך עתה יצאה מן הש"ב" של מפ"ם, סיכה: עמדות של המפלגה השלטת, אבל הסכנה הייתה מובלת, לא רצי גיה, אחרונה יצאנו או אל עמנו עם סיעת של שמונה חברים, בלבד, אח"רי כשלוש השנים, בעוד מפא"י הו קת מאתנו, ששה מונים הציונים הכלליים שלוש מונים, רוחו של ראש קיווה 61 מנדטים בכנסת, הוא לא ראה לפני שום אפשרות של ירידה, ובהיות רוחו נוחה רועת, הוא קרא לי — האויני מפא"י וחולי ארץ — "מטרידנים", שום שיקועים, פשיסטיים או אחרים, לא יצאו או מפיו כלפי הנצעת "החרות" להיפך, פעם אחר פעם אמר וחור, כי אין הוא מפקפק בפטריוטיזם היהודי של מי שעבד חר להיות יושבי ראש מפלגה זו, מל-בכ כביר, יפה, נורא.

כל זה נשתנה במערכת הבחירות לכנסת הרביעית, שאלת החלפת ממ"שלה הועלתה, דווקא בעיני מפא"י, בכל חומרתה, "אנשים פשוטים מת פתים לרעיון... כן נאלצו לכתוב התועמלנים המבתלים, ואם בדרך כלל טענו "המשקיעים" כי מפא"י תוכל ענידי להרכיב ממשלה, ניבאו לה כר-לם לרידה נוספת, כלומר, מעין שלב אחרון לפני הירידה המכרעת, ואם בכלל יש חשש מפני ירידה, מי יודע לאן היא עלולה להגיע?

כאלה היו הנפתולים היומיים, או הליינים, של ראש מפא"י, שביל נפ"ש-הרודניה, שאינה יודעת שובע השררה, עצם הצגת התביעה להעבר תו מן השלטון היא חוצפה, שאין לה שיעור, דווקא פשיסטיית, אבל הוא יצא מכליו, הפעם, רק בגלל הת"ביעה אלא בעיקר בגלל הפחד, פן... עם-פסוס לנוצאות הבחירות פג הפ"חזר אין נותרה השואה לאלה שהע"זו והטילוהו עליו, לו יכול היה, היה פוגע בהם לאו דווקא בהבל פיו, אבל הוא אינו יכול; קצרה היר, על אף הכל, משום כך פרצה תחוצה "הוכירה ההיסטורית", משהוקל לו מאימתו, ה"מעבירה" על הדעת, וכך את מפא"י ויטבול את עטו בקולמוס מרופש ויע"לה בו את אשר החזיק קולמוסו.

תכן, כי ישנה סיבה נוספת לתת הירייה השואה הררררית, ראש מפא"י יודע, ואף תודה, כי ה"סכנה" לא חלפה, כי המערכת לא תמה; ואולי היא דווקא עתה נכנסה לאחד השל"בים המכריעים, גם משום כך דווקא בשעה שזכה וזכה את בית ישראל ב"פרי" עטו הביצתי בררר... "אפשר היה, אחר הדברים האלה, להסתפק בהבעה שקטה זו של רגש הסלידה, אך ראש מפא"י הוסיף, מתוך סחרוריות ההצלחה, להשתולל לא רק כלפינו, עוד לא נתקררה דעתו עלינו, הגא כבר מציע למפלגות מסוימות להתחלל ולמפגה אחרת להתפרק, לפי אבחנתו המעמיקה, יש גם במפלגה הפרוגרסיבית שני חל"קים: חלוצי ובעלביתי (א.ג.ב) אין זו שפת עבר אלא לשון הגיטו מפולין ורייסון, את החלק "החלוצי" רוצה ראש מפא"י לקחת לעצמו, ואילו את החלק "בעלביתי" הוא משלח לציונים הכלליים, אך בכך אינו מסתפק, הוא גם קובע, ממי תהא מורכבת ה"הנהגה של המפלגה העלבייתית הן אחרת; המהגה זו, הוא אומר, הן ההכרחי שתהא משדותיה של המפי"גה הפרוגרסיבית.

גליוות: כך כותב, או מדבר, או נוהג רק מנהיג רודני, פשיסטי או קומוניסטי, הללו מפרקים מפלגות, מקימים מפלגות ומטיילים עליהן ה"גנות" ו"נחות" ההבל היהודי ה"בוה, שאם הדיקטטורים למיניהם לא רק רצו לעשות כן אלא גם יכלו, הרי ראש מפא"י רוצה, ואינו יכול, או לם רצונו של אדם, ולא יכולתו, מעיד על רוחו, המפרק וממחלל והמר"ביב הלוה...

— ב —

הפרק הזה כולו בסוגריים, ערכו הוא בהשוואת גרידא, השיבוהו היא פסיכולוגית בלבד, ובכך: אם מאן דהוא נואם, בגפו, מעל המרפסת של קולנוע, "הדר" אל תושי-בי וואריסליב אשר בחיפה — מה פירוש הדבר? הוה אומר, אלה הם יגונים פשיסטיים, וכל כך למה? האינכם זוכרים, מי מהג לנאום ממר"ספת אל המונים ניצבים למטה? אי לם, כאשר ראש מפא"י עולה אל אותה מרפסת עצמה, בעודו מוקף עש"רות שוטרים ומאות "סדרנים" מפ"לוגות המחץ הגורעות, ונואם אל תושי-בי וואריסליב ומפאר ומקלם את עצ"מו, מסגירה ועד היום הזה, הרי זו דימוקרטיה להפארת ועממיות לת"הילה.

אם מאן דהוא מדבר אל תושבי ירושלים בככר מגורת ומנסה להסביר להם, כי דימוקרטיה פירושה החלפת שלטון מפרק לפרק — מה זה? הת"שובה ידועה, ואינכם זוכרים, מי מהג לדבר אל המונים בככרות? אבל לא ראש מפא"י "הדר", או עולה אל אותה ככר עצמה ונואם אל המו"נים, בהיותו מוקף פלוגות של שוט"רים וגורדים, של אנשי אגרוף, הק"רינים סדרנים, הרי לפנינו סמל של דימוקרטיה.

הצביעות האחרות, וכך פרשת ואופנועים, לפני אחר-עשרה שנה בקרית, בפ"עם הראשונה, בארצות הברית של אמריקה, העיר ניו יורק החפשיית עש"תה עמדי חסד וקבלה אחי כאדם שנלחם למען חרות עמו, הוסיף אל בניו העיריה במכונית פתוחה (מה רע במכונית פתוחה?) שיהיה מוק"פת, אם זכרוננו אינו מטעני, בשל"ש, שה תריסרית של רוכבי אופנועים, שוטרי ניו יורק, שהחזיקו את הדגל האמריקאי ואת הדגל העברי, שהתנף חודשים מספר לפני כן, לעיני כל העמים, איש לא ראה באופנועים אלה יגונים מגונים, פשיסטיים, או אחר"רים, כך נהוג בקבלת פנים לאורח רשמי, או לא רשמי, באמריקה החפ"שית והדימוקרטית.

השבע קראתי כי הסניגור סימיני גטון, השואף להיות מועמדם של ה"דימוקרטים לכס הנשיאות, הגיע לא"ת הערים במכונית פתוחה, בהיותו מלווה רוכבי אופנועים וזעקים, ובכך? אך לא זה העיקר.

לפני ארבע שנים, ב"24 ביולי 1955, יומיים לפני הבחירות לכנסת הש"לשית, ערכתי, על פי התכנית המ"ציבת שהוכנה על ידי ידידי, מסע הסברה בשכונותיה של תל-אביב רב"תי, שנמשך מצהרי היום ועד תמיים לפני כוקל, נסעתי במכונית פתוחה (ושבו, מה ר"ע בה? זכרוננו, בש"נות העשרים הראשונות, ערב יום הכ"ירות, או בו ביום, עבר מר יצחק גרינבוים, יוזמו של גוש המיעוטים בפולין, במכונית פתוחה בחוצות וחי"שה והמוני היהודים הריעו לו, ואת שיריתנו הקטנה ליוו רוכבי אופנועים, כבר או שאלתי את ידידי: למה לנו האופנועים? והם הסבירו לי, ואף הוכיחו במשך המסע, כי תפקידם הוא להתפרסם בהצטלבות הדרכים ו"לעצור לרגע את התנועה, כדי לאפי"שר לשיריתנו לעבור, נאמתי או, יחד עם ידידי המתחלפים, בתריסר אסיר פות ואלמלא האופנועים האלה לא היינו מספיקים אפילו למחרת היום לסיים את המסע, בלאו הכי אחרנו בגלל סיבות שלא היו תלויות בנוא"מים או במלווים.

את המסע הזה עצמו ערכנו גם השאה, ועל האופנועים הטל אותו תפקיד עצמו, וראו את השוני בת"נוכה.

לפני ארבע שנים לא נמצא איש שגינה את "המכונית הפתוחה" או את המלווים להבטחת המעבר מאסיפה ל"עוד יעלה ויתרחב ויגדל, הוא

אסיפה המתקיימת בתריסר מקומות מרוחקים, זו אחר זו, להיפך, כולם לרבות היריבים והעונואים, ראו במ"סע ההוא הצלחה ניכרת (אין אמר איש מפא"י ירושלמי בוועידתה: "אל"מים תיכו שכונות התקה, עד אחת בלילה"), ראש מפא"י בודא לא מצא שום פגם ושום "אסוציאציות" במסע הזה, כי הרי לפני ארבע שנים, בהיות אחד משמונה חברים של "ע"ת תנועת החרות, הייתי בעיניו, וכי דבריו, "פטריוט כנה" ולא "פשיסטי" רחמנא ליצולן, ואילו עתה — שאני צביעות.

שמעתי, כי האופנועים היוקו לנו, תמהני, למה לא היוקו לפני ארבע שנים? אבל לי מספיק לשמוע, כי אולי היוקו, כדי שאודה במשנה ואכ"בל עליו את מלוא האחריות, כפי שאקבלה על כל השגיאות, הידועות ושאין ידועות, אשר עשינו במער"כת בחירות זו, או אחרת.

לפני כחודש הסוגריים — עוד הוד"א, לא אכחד: היה צער בלבי בימים אלה, אך על מה היה הצער? על השלטון שלא קבלוהו? הבל הכלים, תאות השלטון היא נחלתם של אלה המתוקים בו זה שלשים שנה הם רוצים עוד ועוד, אך ראו צים לשרת ולא לשלוט, הן שלושה ימים לפני הבחירות שמעני מאוה"לפי מאוינים אמר ב"הוסיף לשר"א כי אם תצוה עלינו להוסיף לשר"תו באופוזיציה, נקבל את הדין באה"בה, וכך קבלתו.

מפא"י, הגבירה כוחה בכנסת הרי"בנית, במקום להפסיד ממנו לפי טבע הדברים, צר לו לכל יריבו על כך, אכל התגיון השליש אומר, כי מבחי"נת החוקת השלטון בידי מפא"י אין נפקא מינה, אם היא חורה בארצ"החוף, לנציגותה בכנסת הראשונה, או השניה, תוספת הכוח שלנו היא קט"נה מכפי שציופו לה רבים? כלום הבלד זה קובע, משוה מבחינת ה"עתידי?

לא היה צער אלא על הצער, ראיתי, במשך חודשים, את ידידי, והם אלפים ורבבות, ראיתם בתקו"תם, בשמתחם, בתחלבותם, באהבתם, אינני שוביניסט, לא לאומי ולא מפלג"תי, לכולנו מעלות וחסרונות, אך כולי"ני לוטר, בכל הכרחי, כי אין אני שים הפשיים טובים מהם בישראל, ברואם אלינו אין הם מקבלים דבר, וולת אמונה בצדקת הרעיון — וצ"רה, אם יש משמעות למושג "אירי"אליסטי, ביחוד בישראל, בה מנגוני"החץ אדירים מחלקים טובת הנאה, הרי חבתי תנועת החרות והומני"הם האיריאליסטים, ורבים מהם — מה לא עשו שביל העם הזה? ומה קבלו ממנו הם כולם קיוו וצ"פו למה שאפשר לקרוא חג במעוננו, והוא לא כה, אמנם, גבר כוחנו, אבל לא כדי הרגשת נצחון, וידעתי: צער בלבם, ועל צערם — צערי, אין עמוק ממנו, אבל אם, כלונו, במבחינת אבל עמד"נו, כלום לא נעמדו במבחן חוף"של צער עובד?

מערכת אחר נסתיימה, המערכת ה"היסטורית נמשכת, נפתח הסוגריים, נפתח העתיד הוא לא רק לפנינו; לנו הוא.

ג — קו העליה של תנועת החרות נמ"שן, מאה ושלישים אלף וחמש מאות וחמשה עשר אורחיות ואורחים נתנו בנו אמונם, מספר זה עצמו מחסם את הלב ומחדיר בו רגש, שקשה לבס"או בשפת אנוש, הן הללו הם כולם אנשים גאים, בני חורין, שום טובה נהא לא ניתנה ולא הובטחה להם, נתפזר הוא, הם עמדו בפני פיתויים ולחץ והפחדה, קולם ממפונם עלה; הצבעתם מנפכם באה, אשירנו שו"כינו לאמנו של ציבור אדיר זה, הוא עוד יעלה ויתרחב ויגדל.

שוב פרצנו שמאלה וימינה, כבשנו קולות ממפא"י ומאחדות העבודה ומ"ציונים כלליים, איננו מכושישם, כי מפא"י לקחה מאתנו, או החזירה, לעצ"מה, אלפים מספר של קולות, שנית"נו לנו לפני ארבע שנים, אבל תמור"תם לקחנו ממנה כפל כפליים, ועוד נקח בתעדי כהנה וכהנה.

בפעם הראשונה בתולדות הכנסת עולה, כוחנו על כוח המשלב של מפ"ם ואחדות העבודה, בכנסת הרא"שונה היו לנו 14 נציגים; למפ"ם, המורכבת מ"השומר הצעיר" ואחדות העבודה ופועלי ציון, 19, בכנסת הש"ניה, לא היו לנו אלא שמונה נצי"גים; למפ"ם (כ"ל) 15, בכנסת הש"לישית היו לנו 15 נציגים, ואילו לאחדות העבודה 10 ולמפ"ם "השור"מר הצעיר" 9; יחד תשעת עשר, בכנסת זו יש לשתי המפלגות המרכ"סיות 16 נציגים, בבחורים, ואילו לנו 17, אבל זולל בתמורה זו.

במשך עשר שנים מיומנות לא ידע עם ישראל להחליט מי היא האופוני"ציה הממלכתית, העומדת הלכה למע"שה, כנגד מפלגת הרשות, בכנסת ה"ראשונה היו הציונים הכלליים, במובן הטכני, בשורות האופוזיציה, התעם העניק להם, כתוצאה של קונוקטור"רה מיוחדת ביניה, אפון ניכר ב"בחירות לכנסת השנייה, עוד בבחי"רות לכנסת השלישית, על אף יריד"תם התלולת, השיגו הציונים הכלליים נציגות של 13 חברי כנסת, וההפ"רש בינה לבין נציגותנו לא עלה על שני מנדטים, בבחירות אלו, בפעם ה"ראשונה, נפלה ההכרעה בשאלה זו, שקשה להפריז בחשיבותה, כוחנו ה"ציבורי עולה יותר מאשר פי שתיים על זה של הציונים הכלליים, נכון, בבחירות אלו הסמיך העם את מפא"י לשוב ולהרכיב ממשלה, אך הוא גם אמר דבר שני ברור: אין אופוזי"ציה אלא אחת, הלא היא תנועת החר"רות אופוזיציה כו"ן יש לה כל הסי"כיים להיות כעתיד, לגורם המרכיב ממשלה.

אנשי מפא"י ועוריהם טוענים, כי הם הצליחו, "לכלום" את הסתערותה של תנועת החרות, בהודעה זו של הוד"א חשובה, כי בלימת אלא זמנית, הם יודעים, כי ההסתערות תחודש, וכוח גדול מזה שעמד לרשותנו חשוא.

אבל לקביעה זו יש צד שני, הא"מת השלמה היא, כי מפא"י ערלה הסתערות ללא תקדים בכל המנגנו"נים, בכל הכספים, בכל הכפיות וה"פתחות, ורק אחרונה ניצבנו בדר"כה לקראת השלטונה המוחלטת ו"מנענו אותה, המפלגות האחרות, מו"טב שלא תחיינה כפיות טובה, ובי"חוד חייבים תודה אלה מקרב תומ"כיהם לשעבר של הציונים הכלליים, שנפתחו בעורמם הפעילה של מנ"היגיהם, להצביע הפעם בעד מפא"י, אך נשמתיי הבחירות, וראש מפא"י כבר מתנבא, בטכתבו אל מר טב"קין, "להכרה בלי מעמדו", והן פר"זה סוציאליסטיות צבועה זו נלקחה ישר מן "המנפסט הקומוניסטי", אם יש כוה, ציבורי ומרלנטסטי, העשוי להתייצב נגד ההפקרות השלטונית של מוכי סחרחורת — תנועת החרות היא הכוח הזה; אין אחר.

אמת זו תגלה ותעלה מיד עם פתיחת הכנסת הרביעית, אחריות כבירה הושמה על שמנו; אנו גושי"אים שלוחות היסטוריות, הכל מוכנים להירדם לעולמות של מפא"י, אחרונה היחידים העומדים נגד השלטונה, והשתוללות מנהיגה, על חרותו של האורח וכבודו של האדם בישראל, ולא דל כוחנו אלא רב ועצם, וסביבנו עוד יתלכזו כוחות רבים, ומוני יבוא, נש"רת, נעשה, נעלה ונוכל.

*** תמו עיקרי דברים, אך חובתי לסיי"בית בהערה, שאינה דווקא תגינה, בבית בבחורים יכול להיות רק הדני.